

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kamieńsk na lata 2016 - 2018

1. Wstęp

Pierwszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kamieńsk opracowano na lata 2013-2015, przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/393/13 Rady Miejskiej w Kamieńsku. Program został przygotowany w związku z wejściem w życie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o Wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo dziecka. Oddziałuje na osobowość dziecka w sposób świadomy lub nieświadomy, przekazując mu system własnych wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewniającym bezpieczeństwo emocjonalne, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami.

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej został utworzony:

- 1) dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności,
- 2) dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci,
- 3) w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Nadal dostrzegamy kryzys w rozwoju moralnym i kulturowym nie tylko dzieci i młodzieży, ale także rodziców. Często związane jest to z innymi problemami występującymi w rodzinie takimi jak: choroba alkoholowa, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodziny. Często towarzyszą temu problemy ubóstwa, długotrwałego bezrobocia. Do tego dochodzi niski poziom kulturowy, nieumiejętność wykorzystywania wolnego czasu, brak zainteresowań i hobby. Rodzice koncentrują się na własnych problemach, z czasem nie wypełniają swoich ról rodzicielskich, co skutkuje zaniedbywaniem dzieci, stosowaniem przemocy aż po ingerencję instytucji zewnętrznych i umieszczania dzieci w zastępczych formach opieki. Problemy występujące w rodzinie są złożone i często wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Dlatego też należy podjąć działania w najwcześniejszym okresie pojawienia się problemów, aby wspierać rodziny wieloproblemowe w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, zaburzających

życie rodzinne i relacje między członkami rodziny, wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

W gminie Kamieńsk zamieszkuje mieszkańców 6039 w tym: 1215 dzieci w wieku od 0 do 18 lat co stanowi 20 % ogółu mieszkańców gminy. Do ZSP w Gorzędowie uczęszcza - 85 uczniów , do ZSP w Kamieńsku, ul. Sportowa - 476 uczniów, do Gimnazjum w Kamieńsku - 197 uczniów, do ZSP w Kamieńsku, ul. Szkolna - 71 uczniów.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma na celu zapewnienie skutecznej pomocy rodzinie przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz ich ochrony i pomocy polegającej na współpracy osób, instytucji i organizacji. Ustawodawca określił obowiązki dla gmin w zakresie wspierania rodzin i systemie pieczy zastępczej. Jednym z zadań jest opracowanie i realizacja trzyletnich programów wspierania rodzin. Program stanowi plan działania gminy w tym zakresie.

2. Analiza SWOT (polega na uszeregowaniu informacji na grupy.)

Analizę przedstawiono w poniższej tabeli

WSPARCIE RODZIN NA TERENIE GMINY KAMIEŃSK	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">- dobra współpraca z samorządem gminnym,- doświadczenie i wiedza we wsparciu rodziny pracowników socjalnych mops,- zapewnienie kadrze MOPS szkoleń,- zatrudnianie asystenta rodziny,- otwartość na współpracę,- realizacja rządowego programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” finansującego dożywianie dzieci w szkołach,- modernizacja świetlic środowiskowych na wsiach,- budowa i modernizacja placów zabaw,- dostępność boisk i sali gimnastycznej	<ul style="list-style-type: none">- brak socjoterapii dla młodzieży zagrożonej,- brak wsparcia dziennego,- ograniczony dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego,- brak zaplecza technicznego i środków do realizacji form wsparcia,- brak atrakcyjnej, bezpłatnej oferty wsparcia i organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost wiedzy na temat znaczenia rodziny - wzrost wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost kosztów utrzymania rodziny, - wypalenie zawodowe pracowników, - brak wsparcia opiekuńczo-wychowawczego dla rodziców, - stereotypowe myślenie świadczeniobiorców traktujących MOPS, jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego

Przedstawiona analiza pozwala wskazać kierunki działań na następne lata realizacji Programu.

3. Rodziny korzystające z pomocy MOPS w latach 2013-2015.

Wiele rodzin korzysta ze wsparcia tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej. Są tutaj rodziny z dziećmi z przejawami bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, wymagające wsparcia w procesie wychowywania dzieci, bądź pomocy finansowej. Z różnych form wsparcia pomocy społecznej w 2013 r. korzystało 189 rodzin, w tym 77 rodzin z dziećmi, a 354 osoby w rodzinach, z tego 23 rodziny z 1 dzieckiem, 22 rodziny z 2 dziećmi, 19 rodzin z 3 dziećmi, 7 rodzin z 4 dziećmi, 4 rodziny z 5 dziećmi, 2 rodziny z 6 dziećmi.

W 2014 r. korzystało 180 rodzin, w tym 71 rodziny z dziećmi, a 317 osób w rodzinach, z tego 21 rodzin z 1 dzieckiem, 26 rodzin z 2 dziećmi, 13 rodzin z 3 dziećmi, 5 rodzin z 4 dziećmi, 3 rodziny z 5 dziećmi, 2 rodziny z 6 dziećmi i jedna z 8 dziećmi.

W 2015 r. korzystały 157 rodziny, w tym 64 rodziny z dziećmi, a 289 osób w rodzinach, z tego 19 rodzin z 1 dzieckiem, 20 rodzin z 2 dziećmi, 14 rodzin z 3 dziećmi, 6 rodzin z 4 dziećmi, 3 rodziny z 5 dziećmi, 1 rodzina z 6 dziećmi i jedna z 8 dziećmi.

Dane sprawozdawcze pokazują, że w rozeznaczonych rodzinach problemami najczęściej występującymi są: bezrobocie, ubóstwo, nadużywanie alkoholu.

Dzieci objęte edukacją od przedszkola do szkoły ponadgimnazjalnej z rodzin, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, mają możliwość korzystania z ciepłego posiłku w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W roku 2015 z nieodpłatnych posiłków korzystało 101 dzieci.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i umieszczeniu poza rodziną biologiczną i w roku 2015 w rodzinach zastępczych przebywało 10 dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńsku prowadzi prace socjalną z rodzinami z problemami uzależnień, oraz z podejrzeniem przemocy w rodzinie. Osoby nadużywające kierujemy do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub do Punktu Konsultacyjnego GKRPA. Wszyscy pracownicy socjalni pracują w grupach roboczych Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kamieńsku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Aby zapobiegać sytuacjom, w których należy odebrać dzieci z ich naturalnego środowiska został przydzielony asystent rodziny. W MOPS w Kamieńsku asystent był zatrudniony od 01.06.2015r. do 31.12.2015r. i współpracował z 9 rodzinami.

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, sąd postanawia o ustanowieniu opieki zastępczej nad dzieckiem lub dziećmi poprzez umieszczenie poza rodziną biologiczną.

4. CELE, ZADANIA, REZULTATY, ADRESACI PROGRAMU, REALIZATORZY

I. Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest wspieranie rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych. Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

II. Cele szczegółowe

cel 1.	Diagnozowanie i analizowanie przyczyn kryzysów rodzinnych
zadania	Diagnoza rodzin objętych pomocą MOPS
rezultaty	Szeroka i sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy
realizatorzy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
termin realizacji	2016-2018
wskaźniki realiz.	liczba rodzin objętych pomocą

cel 2.	Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniu rodziny
zadania	Wspieranie rodzin w ich prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę z asystentem rodziny i pracę socjalną. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego
rezultaty	Poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia i pomocy. Podniesienie umiejętności rodzicielskich, oraz możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży,
realizatorzy	MOPS, placówki oświatowe
termin realizacji	2016-2018
wskaźniki realiz.	liczba rodzin i osób objętych pomocą

cel 3.	Przeciwdziałanie marginalizacji rodziny
zadania	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej Tworzenie możliwości i finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
rezultaty	Zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka
realizatorzy	MOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kamięńsku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, komisariat policji, placówki oświatowe, Punkt Konsultacyjny w Kamięńsku
termin realizacji	2016-2018
wskaźniki realiz.	liczba rodzin i osób objętych pomocą, konsultacje psychologa

cel 4.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny i dziecka
zadania	Finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia Monitoring sytuacji dzieci z rodzin wymagających wsparcia
rezultaty	Podniesienie bezpieczeństwa bytowego rodziny Pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania
realizatorzy	MOPS, placówki oświatowe
termin realizacji	2016-2018
wskaźniki realiz.	liczba rodzin i osób objętych pomocą

cel 5.	Tworzenie warunków do powrotu dziecka pod opiekę rodziców
zadania	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą, uzależnieniami Wsparcie asystenta rodziny Współpraca z instytucjami zajmującymi się rodziną Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających oraz ich finansowanie. Finansowanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające
rezultaty	Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej Rozwój współpracy pomiędzy różnymi grupami społecznymi i instytucjami realizującymi program wspierania rodzin
realizatorzy	MOPS, Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kamieńsku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, SP ZOZ w Kamieńsku, komisariat policji, kuratorzy
termin realizacji	2016-2018
wskaźniki realiz.	liczba rodzin i osób objętych pomocą pracownika socjalnego i kuratorów

cel 6.	Pomoc w integracji rodziny z jej otoczeniem społecznym.
zadania	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do poradnictwa specjalistycznego Praca socjalna
rezultaty	Podniesienie poziomu profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku
realizatorzy	MOPS, placówki oświatowe, kuratorzy
termin realizacji	2016-2018
wskaźniki realiz.	liczba rodzin i osób objętych pomocą pracownika socjalnego, asystenta i kuratorów

Koordynatorem Programu jest pracownik MOPS w Kamieńsku Pani Bogusława Ozga – specjalista pracy socjalnej.

III. ADRESACI

Program skierowany jest do rodzin z terenu Gminy Kamieńsk przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

IV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1) Źródła finansowania programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu gminy oraz budżetu państwa (programy rządowe)

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50% wydatków przeznaczonych na realizację zadania. Natomiast w przypadku środków pochodzących z programów rządowych wysokość dotacji nie może przekroczyć 70% wydatków.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w 2015r. wyniosła 59 002,60- zł.

Środki finansowe na realizację Programu w latach następnych będą uchwalane corocznie przez Radę Miejską.

2) Kontrola nad realizacją programu

Monitorowanie i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny odbywać się będzie w oparciu o coroczną analizę wykonania zadań zapisanych w przedmiotowym Programie, a skonkretyzują go:

- rozpoznanie ilościowe rodzin wymagających pomocy,
- ocena stopnia zadowolenia członków rodzin z proponowanej pomocy,
- stan zaawansowania wprowadzonych działań,
- ocena zaangażowania jednostek, osób odpowiedzialnych za realizację,
- a także zbieranie informacji, które będą podstawą do planowania działań na lata następne.

Sprawozdanie z wykonania w danym roku zadań z zakresu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej oraz potrzebach w tym zakresie na rok następny będzie przedkładane Radzie Miejskiej w terminie do 31 marca każdego roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Kamieńsku
Jarosław Kazik